

Řidič/řidička kolesového nakladače (kód: 21-020-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání:	Obsluha strojů a zařízení při povrchové a hlubinné těžbě
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování bezpečnosti práce a provozu a ochrana zdraví při práci při obsluze kolesového nakladače	3
Získávání podkladů z norem, z technické dokumentace, potřebných pro výkon pracovních činností při řízení, obsluze a kontrole činnosti kolesových nakladačů a při jejich ošetřování, běžné údržbě a drobných opravách	3
Volba postupu práce a technologických podmínek při řízení, obsluze a kontrole činnosti kolesových nakladačů a při jejich běžné údržbě a drobných opravách	3
Kontrola údajů přístrojů a signalizačních zařízení informujících o průběhu a výsledcích činnosti kolesových nakladačů, o signalizaci závad činnosti kolesových nakladačů	3
Řízení a obsluha kolesového nakladače	3
Vedení záznamů o provozu, o průběhu a výsledcích činnosti, revizích a opravách kolesových nakladačů	3
Ošetřování a údržba kolesového nakladače	3
Údržba a odkládání lan kolesových nakladačů	3
Pokládka vlečných kabelů 6 kV a manipulace s nimi	3
Obsluha a údržba zdvihacího zařízení na kolesovém nakladači	3
Provádění prací s otevřeným ohněm	3
Zajišťování bezpečného a hospodárného provozu technických zařízení tlakových	3
Práce ve výškách a nad volnou hloubkou	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Dodržování bezpečnosti práce a provozu a ochrana zdraví při práci při obsluze kolesového nakladače

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní ustanovení bezpečnosti práce na pracovišti	Písemné a ústní ověření
b) Popsat použití osobních ochranných pracovních prostředků na pracovišti	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Získávání podkladů z norem, z technické dokumentace, potřebných pro výkon pracovních činností při řízení, obsluze a kontrole činnosti kolesových nakladačů a při jejich ošetřování, běžné údržbě a drobných opravách

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Číst strojírenské výkresy, zejména výkresy a schémata kolesových nakladačů, obsažené v návodech k jejich obsluze nebo v jejich servisní dokumentaci, vyčíst z nich především podobu hlavních součástí, jejich počet, způsob jejich spojení, umístění ovládacích prvků stroje, prvků ke kontrole chodu a mazacích míst	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Získat z provozní dokumentace obsluhovaných strojních zařízení relevantní informace, stanovující závazná pravidla pro obsluhu, řízení, seřizování a údržbu obsluhovaných kolesových nakladačů	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Volba postupu práce a technologických podmínek při řízení, obsluze a kontrole činnosti kolesových nakladačů a při jejich běžné údržbě a drobných opravách

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat funkci kolesového nakladače a jeho využití. Určit základní části kolesového nakladače	Písemné a ústní ověření
b) Určit podle provozní dokumentace pořadí a způsob provedení technologických operací při obsluze, řízení, seřizování či údržbě kolesových nakladačů	Praktické ověření
c) Určit podle provozní dokumentace či podle pokynů postup práce vykonávané kolesovým nakladačem ve vybrané technologické operaci	Praktické ověření
d) Zvolit samostatně nástroje, nářadí či pomůcky, provozní a pomocné hmoty, měřidla potřebná k nastavení a seřízení kolesového nakladače, k jeho řízení při provádění zadané technologické operace, k jeho běžné údržbě a drobným opravám	Praktické ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola údajů přístrojů a signalizačních zařízení informujících o průběhu a výsledcích činnosti kolesových nakladačů, o signalizaci závad činnosti kolesových nakladačů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Odečíst údaje měřidel, měřicích přístrojů či jiných ukazatelů nebo zařízení, informujících o průběhu sledovaného a řízeného procesu činnosti kolesového nakladače	Praktické a ústní ověření
b) Vyjádřit údaje, odečtené z měřidel, měřicích přístrojů či jiných ukazatelů nebo zařízení, informujících o průběhu sledovaného a řízeného procesu činnosti kolesových nakladačů ve správných veličinách a jednotkách	Praktické a ústní ověření
c) Porovnat hodnoty odečtených údajů s hodnotami stanovenými pro danou operaci kolesových nakladačů technologickým předpisem a podle výsledku rozhodnout o potřebě korekce provozních podmínek	Praktické a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a obsluha kolesového nakladače

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat obsluhu kolesového nakladače při technologickém procesu povrchové těžby	Písemné a ústní ověření
b) Popsat nedovolené činnosti při obsluze kolesového nakladače	Písemné a ústní ověření
c) Popsat činnost při zahájení provozu kolesového nakladače	Písemné a ústní ověření
d) Popsat činnost při provozu kolesového nakladače	Písemné a ústní ověření
e) Popsat činnost při odstavení kolesového nakladače z provozu	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení záznamů o provozu, o průběhu a výsledcích činnosti, revizích a opravách kolesových nakladačů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem údaje o chodu kolesových nakladačů, o spotřebě energií, doplňování provozních hmot a provedených úkonech běžné údržby	Praktické předvedení
b) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem průběh a výkon technologického procesu, jeho parametrů a podmínek, vykonávaného kolesovým nakladačem	Praktické předvedení
c) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem údaje o poruchách a opravách kolesových nakladačů	Praktické předvedení
d) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem předání a zajištění pracoviště	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ošetřování a údržba kolesového nakladače

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat postup údržby kolesového nakladače s použitím provozní a servisní dokumentace	Písemné a ústní ověření
b) Popsat postup ošetření kolesového nakladače s použitím provozní a servisní dokumentace	Písemné a ústní ověření
c) Vysvětlit způsob nastavení provozních podmínek a parametrů kolesového nakladače s použitím provozní a servisní dokumentace	Ústní ověření
d) Popsat způsob seřízení chodu kolesového nakladače s použitím provozní a servisní dokumentace	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba a odkládání lan kolesových nakladačů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Získat z provozní dokumentace, týkající se lan kolesových nakladačů, relevantní informace, stanovující závazná pravidla pro údržbu a odkládání lan obsluhovaných kolesových nakladačů	Praktické ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Pokládka vlečných kabelů 6 kV a manipulace s nimi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat povolené a zakázané činnosti při manipulaci a pokládce vlečných kabelů podle příslušné normy	Ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Obsluha a údržba zdvihacího zařízení na kolesovém nakladači

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat povolené a zakázané činnosti při manipulaci se zdvihacím zařízením podle příslušné normy	Ústní ověření
b) Popsat podle provozní a servisní dokumentace způsob údržby zdvihacího zařízení kolesového nakladače	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Provádění prací s otevřeným ohněm

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat povolené a zakázané činnosti při manipulaci s otevřeným ohněm podle platné vyhlášky o požární bezpečnosti při svařování a normy povrchových dolů č. 277016	Ústní ověření
b) Vyjmenovat povinnosti požární hlídky při a po práci s otevřeným ohněm	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Zajišťování bezpečného a hospodárneho provozu technických zařízení tlakových

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat povolené a zakázané činnosti při manipulaci s technickými zařízeními tlakovými podle příslušných norem	Ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Práce ve výškách a nad volnou hloubkou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat požadavky na bezpečnost při práci ve výškách a nad volnou hloubkou dle nařízení vlády č. 362/2005 Sb.	Ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí autorizovaná osoba zajistit, aby byl uchazeč seznámen s pracovištěm a se specifickými požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO) pracoviště (včetně havarijního plánu) na kterém bude praktická část zkoušky vykonána. Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/zdravotniPodminky.aspx?id_jp=30857).

Uchazeč musí do zahájení zkoušky předložit zejména:

- splnění požadavků § 77 vyhlášky č. 26/1989 Sb., ve znění pozdějších předpisů

- doklad, že pracoval nejméně 3 roky při provozu velkstroje jako provozní zámečnick, provozní elektrikář nebo hydraulikář nebo má úplné střední odborné vzdělání strojního nebo elektrotechnického směru a pracoval nejméně 2 roky při provozu velkstroje; byl doporučen pro výkon této funkce na základě psychotechnické zkoušky; byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách; absolvoval výcvik v řízení příslušného typu stroje v rozsahu nejméně 200 hodin a absolvoval teoretické školení v řízení příslušného typu stroje - v případě, že má být nebo může být řidičem kolesového nakladače o výkonnosti větší než 3 150 m³.h-1 sypaných hmot

- doklad, že je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickým a pracoval nejméně 2 roky při provozu velkstroje jako provozní zámečnick, provozní elektrikář nebo hydraulikář nebo má úplné střední odborné vzdělání strojního nebo elektrotechnického směru a pracoval nejméně 2 roky při provozu velkstroje; byl doporučen pro výkon této funkce na základě psychotechnické zkoušky; byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách; absolvoval výcvik v řízení příslušného typu stroje v rozsahu nejméně 100 hodin a absolvoval teoretické školení v řízení příslušného typu stroje - v případě, že má být nebo může být řidičem kolesového nakladače o výkonnosti od 630 do 3 150 m³.h-1 sypaných hmot.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvláště pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání strojírenství nebo hornictví nebo v oboru elektrotechnickém a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin.
- b) Vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání strojírenství nebo hornictví nebo v oboru elektrotechnickém a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na strojírenství nebo hornictví nebo elektrotechnika a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba musí být držitelem oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem podle věty první § 5 odst. 2 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o stání báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Kompletní provozní a servisní dokumentace všech typů kolesových nakladačů
- Fotodokumentace měřicích přístrojů, měřidel nebo jiných zařízení, informujících o průběhu sledovaného a řízeného procesu činnosti kolesových nakladačů
- Nástroje, nářadí, měřidla a pomůcky určené pro technologické operace zabezpečující provozuschopnost kolesového nakladače

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické či prostorové vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace doklady (resp. jejich ověřené kopie) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 4 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Hornická společnost podkrušnohorské oblasti

Sokolovská uhelná, právní nástupce, a. s.

Severočeské doly, a. s.